T.C. Resmî Gazete

Tesis tarihi: 7 Teşrinievvel 1336

İdare ve yazı işleri için Başvekâlet Neşriyat Müdürlüğüne müracaat olunur

13 KÂNUNUEVVEL 1934

PERŞEMBE

SAYI: 2879

KANUNLAR

Bazı kisvelerin giyilemiyeceğine dair kanun

Kanun №: 2596 — *Kabul tarihi: 3/12/1934*

Madde 1 — Her hangi din ve mezhebe mensub olurlarsa olsunlar ruhanilerin mabet ve ayinler haricinde ruhanî kisve taşımaları yasaktır.

Hükûmet her din ve mezhepten münasip göreceği yalnız bir ruhaniye mabet ve ayin haricinde dahi ruhanî kıyafetini taşıyabilmek için muvakkat müsaadeler verebilir. Bir müsaade müddetinin hitamında onun aynı ruhanî hakkında yenilenmesi veya bir başka ruhaniye verilmesi caizdir.

Madde 2 — Türkiyede kanuna tevfikan teşekkül etmiş ve edecek olan izcilik ve sporculuk gibi topluluklar ve cemiyet ve kulüb gibi heyetler ve mektebler mahsus kıyafet, alâmet ve levazım taşımak istedikleri zaman yalnız nizamname veya talimatname ile muayyen tiplere uygun kıyafet, alâmet ve levazım taşıyabilirler.

Madde 3 — Türkiyede bulunan Türklerin ve yabancıların, yabancı memleketlerin siyaset, askerlik ve milis teşekkülleri ile münasebetli kıyafet ve alâmetlerini ve levazımını taşımaları yasaktır.

Madde 4 — Ecnebi teşekkül mensublarının kendi kıyafet, alâmet ve levazımları ile Türkiyeyi ziyaret etmeleri, İcra Vekilleri Heyetince tayin olunacak mercilerin müsaadesine tâbidir.

Madde 5 — Türkiye Devleti nezdine memur bulunanların kıyafetleri beynelmilel mer'i âdetlere tâbidir.

Müsaadei mahsusa ile gelen yabancı memleketler kara, deniz, hava kuvvetlerine mensub kimselerin resmî üniformalarını nerelerde ve ne zaman taşıyabilecekleri İcra Vekilleri Heyeti kararile tayin olunur.

Madde 6 — Bu kanunun tatbik suretini gösterir bir nizamname yapılır.

Madde 7 — Birinci maddenin hükümleri bu kanunun neşri tarihinden itibaren altı ay sonra ve diğer maddelerin hükümleri kanunun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Madde 8 — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur. 5/12/1934

Atillâ Rasimin tahsil ücretinin Maarif Vekâleti bütçesinin "lise ve orta mekteblerle ikmal mektebleri" faslından verilmesine dair kanun

Kanun №: 2602 — *Kabul tarihi: 8/12/1934*

Madde 1 — Kütahya Mebusu merhum Rasimin Galatasaray Lisesinde okumakta olan Oğlu Atillâ Rasimin tahsil ücreti, bu lise tahsilini bitirinciye kadar Maarif Vekâleti bütçesinin "lise ve orta mekteblerle ikmal mektebleri" faslından verilir. Sınıf geçmek noktasından diğer leylî meccanî talebe hakkında cari olacak usul Atillâ Rasim hakkında da cereyan edecektir.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir,

Madde 3 — Bu kanunun icrasına Maarif Vekili memurdur.

9/12/1934

9/12/1934 tarih ve 2875 sayılı Resmi Gazetede neşredilen 2593 numaralı kanunla iştirakimiz kabul edilen (Havaî seyrüsefere mahsus beynelmilel sıhhî mukavelename)

Hükûmetlerince kendilerine verilerek usulüne muvafık olduğu anlaşılan salâhiyetnameleri hâmil bulunan, zirde vaziülimza murahhaslar, havaî seyrüseferin sıhhî kontrolünü mütekabil itilâfla tanzim etmek ümniyesile, aşağıdaki ahkâmı kararlaştırmışlardır:

BİRİNCİ KISIM

Umumî ahkâm

Madde 1 — Yüksek Âkit Taraflar, işbu mukavelenamenin tatbikatı hususunda, aşağıdaki tarifatı kabul eylerler:

I - Hava gemisi kelimesi, havadaki aksülâmellerin yardımile cevvî havada tutunabilen ve havaî seyrüsefere tahsis edilmiş olan her aleti ifade eder

İşbu mukavelename munhasıran aşağıdaki tarifat dairesine giren hava gemileri hakkında kabili tatbiktir:

1° - Azimet noktasile son karaya ineceği mahal, başka başka arazide kâin olanlar;

2° - Azimet noktasile son karaya ineceği mahal, ayni arazi dahilinde bulunup da bu meyanda başka arazide ara duruşu yapanlar;

3° - Konaklamaksızın birden fazla arazi - Bu arazi ister ayni Devletin, ister muhtelif Devletlerin idaresi, tabiiyeti, mandası veya nüfuzu altında olsun - üzerinden uçanlar;

II - Müsaadeli tayyare karargâhından maksut, gümrük veya sair bir hizmete ait olarak, arazisi dahilinde bulunduğu Hükûmetin salâhiyettar makamınca sureti mahsusada irae edilerek, hava gemilerinin bir araziye duhullerinde ilk nazil olacakları veya bir araziyi terklerinde sefere başlıyacakları tayyare karargâhıdır.

III - Sıhhî tayyare karargâhından maksut, işbu mukavelenamenin 5 inci maddesi ahkâmına tevfikan teşkil ve teçhiz edilerek memleketin salâhiyettar makamınca olsuretle irae edilmiş olan müsaadeli tayyare karargâhıdır.

IV - Tayfa kelimesi, hava gemisinin sevku idaresi veya uçuşu hususunda gemide bir vazife sahibi olan veya herhangi bir suretle geminin, yolcularının veya hamulesinin hizmetinde kullanılan her şahsı ifade eder.

V - Daire kelimesi, muayyen bir arazi parçası, yani, vüsat ve nüfusu ne olursa olsun, bir vilâyet, bir Hükûmet, bir kaza, bir eyalet, bir kanton, bir ada, bir nahiye, bir şehir, şehrin bir mahallesi, bir köy, halk yığıntıları v. s. manasına gelir.

İşbu mukavelenamenin 8 inci maddesinde derpiş edilmiş olan şerait dahilinde, bir tayyare karargâhı bir daire teşkil edebilir.

VI - Müşahede kelimesi, eşhasın sureti mahsusada ihzar olunmuş bir binada tecrit edilmelerini ifade eder.

Nezaret kelimesi, tecrit edilmemiş ve serbestçe tebdili mekân edebilecek olan ve fakat ahvali sıhhiyelerini tayin edecek tıbbî muayeneye tâbi tutulması zımnında, gidecekleri muhtelif mahaller sıhhiye makamatına vürutları ihbar olunan eşhası ifade eder.

VII - Gün kelimesi, 24 saatlik bir devre manasınadır.

Madde 2 — İşbu mukavelenamede tayyare karargâhlarına taallûk eden hususat, deniz tayyarelerile mümasilleri aletlerin denize inmelerine tahsis edilmiş olan mahallere de şamildir.

BİRİNCİ FASIL

Sureti umumiyede tayyare karargâhları ve müstahdemini hakkında

Madde 3 — Yüksek Âkit Traflardan her biri, kendilerine ait olan müsaadeli tayyare karargâhlarını, tahaffuzî tedabirin malûm ihtiyaçlarına tetabuk edecek ve hiç olmazsa, işbu mukavelenamenin nazarı dikkate aldığı tıbbî teftişatı icra hususunda vücuduna lüzum hâsıl oldukça bir tabibin muavenetini temine kâfi sıhhî teşkilâtla teçhiz eylemeği taahhüt eyler.

Madde 4 — Arazisinin maruz kalabileceği sari hastalıklar tehlikesini nazarı itibara alarak, sıhhî tayyare karargâhları tesis edip etmemek hususunun ve bu husus için müsaadeli tayyare karargâhlarından hangisinin intihabı lâzımgeldiğinin takdiri Yüksek Âkit Taraflardan her birine aittir.

Madde 5 — Sıhhî tayyare karargâhında daimî surette aşağıda yazılı şeyler bulunmalıdır:

a) Tayyare karargâhında daimî surette hazır bulunmaları meşrut olmak üzere, lâakal tabip ile bir veya müteaddit sıhhiye memurundan müteşekkil bir tababet teşkilâtı;

b) Tıbbî muayene icrasına mahsus bir bina,

c) Şüpheli mahiyette görülen mevaddın, mahallinde muayenesine imkân olmadığı takdirde, bunlardan nümune alınmasına ve berayi tahlil lâboratuara gönderilmesine muktazi alât;

d) İcabında hastaların tecrid, nakil ve tedavileri ve bunların münferit bir surette yekdiğerlerile temaslarını men'e matuf ve tahaffuz lâzımesinin âmir olduğu her hangi bir tedbirin, gerek karargâh dahilinde, gerek yakınında bu iş için müstahzar binalarda tatbikını müemmin vesait;

e) Lüzumu halinde, dezenfeksiyon, hüveyn ve haşaratın imhası, farelerin itlâfı ve işbu mukavelename ile mevzu sair tedabirin tatbikına muktazi levazım.

Sıhhî tayyare karargâhı kâfi mikdarda ve safiyetinde iştibah caiz olmıyan içme suyu tertibatile b. raber, artıklarla süprüntülerin refi ve kullanılmış suların tahliyesi hususunda mümkün olan emniyeti haiz bir sistem ile mücehhez olacak ve imkânın müsaadesi nisbetinde, farelerin tasallûtundan masun bulunacaktır.

Madde 6 — Sıhhî tayyare karargâhı tabibinin, salâhiyettar sıhhî makama merbut bir memur olması veya o makamca kabul edilmiş bulunması muktazidir.

Madde 7 — Yüksek Âkit Taraflardan her biri, kendi sıhhî tayyare karargâhlarının bir listesini, diğer Yüksek Âkit Tarafların husulü ıttılâı zımnında, ya Umumî Hıfzıssıhha Beynelmilel Ofisine, veya Havaî Seyrüsefer Beynemilel Komisyonuna tebliğ edecek ve bu müessesat da alacakları bu kabil malûmatı mütekabilen yekdiğerine iblâğ eyliyeceklerdir.

Tebliği vaki, her tayyare karargâhının vaziyeti, sıhhî tesisatı ve memurini sıhhiyesi hakkında malûmatı ihtiva eyliyecektir.

Panameriken Sıhhiye Kanunnamesine iltihak etmiş olan Yüksek Âkit Taraflarca, işbu mukavelenamenin bu maddesile, 8, 37, 40, 58, 59, ve 60 ıncı maddelerine tevfikan Umumî Hıfzıssıhha Beynelmilel Ofisine icrası muktazi tebligat, Panameriken Sıhhî Bürosu vasıtasile yapılacakdır.

Madde 8 — Sari hastalıkların ihbarı ve işbu mukavelenamenin sair ahkâmının tatbikı hususunda, sıhhî bir tayyare karargâhının bir daire olarak irae edilebilmesi için:

1° - Oraya giren ve oradan çıkan her şahsın salâhiyettar makam tarafından kontrolüne müsait teşkilâta malik olması;

2° - İşbu mukavelenamenin 18 inci maddesinde istihdaf edilmiş olan hastalıklardan birinin mücavir arazide mevcudiyeti halinde, tayyare karargâhına duhulün, hava yolundan maada herhangi bir tarikle gelen ve bulaşık olduğunda şüphe edilen her şahıs için memnu bulunması, ve tayyare karargâhında oturan veya yolu uğrıyarak oraya gelmiş bulunan eşhasın hariçteki eşhasla temas veya herhangi bir suretle sirayet tehlikesine maruz kalmamalarını müemmin tedbirin, salâhiyettar makamı tatmin edecek bir surette, tatbikına elverişli bulunması muktazidir.

Sıhhî bir tayyare karargâhı olmıyan müsaadeli bir tayyare karargâhının ayni veçhile bir daire olarak irae edilebilmesi için, onun, fazla olarak, totoprafî vaziyeti itibarile, herhangi bir sirayeti maraz ihtimaline karşı filen masun bulunması lâzımdır.

Yüksek Âkit Taraflar, işbu madde müeddasınca daire olarak teşkil ettikleri tayyare karargâhlarını Umumî Hıfzıssıhha Beynelmilel Ofisine bildirecekler ve keyfiyet mezkûr Ofisçe diğer Yüksek Âkit Taraflarla Havaî Seyrüsefer Beynelmilel Komisyonuna tebliğ edilecektir.

İKİNCİ FASIL

Hava gemileri evrakı sıhhiyesi

Madde 9 — Yol defterine " mülâhazat „ serlevhası altında aşağıdaki malûmat kaydolunacaktır:

1⁰ - Sefer esnasında hava gemisinde hâdis olan sıhhî vekayi;

2⁰ - İşbu mukavelenamenin tatbikatından olarak, hava gemisinin sefere çıkmazdan evvel ve konaklamaları esnasında tâbi tutulduğu sıhhî tedabir;

3⁰ - Hâdis olduğu takdirde, hava gemisinin terketmiş olduğu memlekette, işbu mukavelenamenin üçüncü kısmında mevzuubahis sari hastalıklardan birinin zuhuruna müteallik malûmat. İşbu kayitle istihdaf olunan gaye, diğer bir arazide kâin tayyare karargâhlarına giden yolcular hakkında ledelhace oralarda yapılacak tıbbî tahkikatı teshil eylemektir.

Buna binaen, temiz olduğu halde, dahilinde yukarda ismi geçen hastalıklardan biri zuhur eden herhangi bir memleket Hükûmeti, mevzuubahis vakaların menşei sirayetile mahiyeti hakkında turuku saire ile diğer memleketlere yapmakla mükellef bulunduğu tebligattan maada bilûmum müsaadeli tayyare karargâhlarındaki salâhiyettar makamata bu bapta icap eden malûmatı vermeğe mecburdur. İşbu istihbarat mezkûr makamatça, ilk malûmatın tebellüğundan itibaren 15 gün zarfında azimet eden hava gemilerinin yol defterlerine yazılacaktır.

Hava gemileri karantina patentası bulundurmak mecburiyetinden varestedirler. İşbu maddenin tatbikatından olarak, yol defterine düşürülecek kayitler, tayyare karargâhındaki salâhiyettar makam tarafından bilâ ücret tetkik ve tasdik olunacaktır.

ÜÇÜNCÜ FASIL

Ticarî eşya ve posta

Madde 10 — Hava gemilerinde bulunan ticarî eşya, işbu mukavelenamenin 25, 29, 33, 42, 44, 47, 49, ve 51 inci maddelerinde musarrah tedbirlerden maada, vâsıl oldukları memlekette herhangi bir nakil vasıtasile getirilen eşya hakkında kanunen tatbik oluna gelen tedabire de tâbi olacaklardır.

Madde 11 — Mektuplar ve muhaberat, matbualar, kitaplar, gazeteler, işe müteallik evrak, kolipostallar, ve posta ile yapılan her nevi irsalât, işbu mukavelenamenin 33 üncü maddesinde derpiş edilen şeraite tâbi mevaddı ihtiva eylemedikleri takdirde, her hangi bir tedbire tâbi tutulmazlar.

İKİNCİ KISIM

alelâde tatbik olunacak sıhhî rejim

Madde 12 — Sıhhî veya müsaadeli tayyare karargâhlarına merbut tabibin ahvalin icabına göre, hava gemilerinin gerek sefere çıkmalarından evvel, gerek karaya inmelerini müteakip, yolcularla tayfanın ahvali sıhhiyelerini tafahhusa hakkı vardır.

Maamafih her hangi bir teahhura sebebiyet vermemek ve seyahatin devamına mania iras eylememek ümniyesile işbu tıbbî muayene, polis ve gümrük idarelerince yapılması mutat olan muamelelerle mütenazır bir surette icra olunacak ve bu muayene dolayısile her hangi bir resim istifa edilmiyecektir. Şu kadar ki, Mısır Deniz ve Karantine Sıhhî Meclisinin, kendi hususî rejiminde derpiş edilmiş olan rüsumu istifa hakkı mahfuzdur.

Madde 13 — Her tayyare karargâhında, hastaların bu hizmete muhassas bir hava gemisile nakilleri hususu mahfuz kalmak kaydile, salâhiyettar makamın, karargâh doktorunun teklifile, sari hastalık arazı gösteren eşhasın tayyareye rükûblarını men'e hakkı vardır.

Tabip bulunmadığı takdirde, tayyare karargâhındaki salâhiyettar makam, haklarında bir tabibin mütaleası istihsal oluncıya kadar, bu kabil eşhasın azimetini tehir edebilir.

Madde 14 — Sari hastalıkların zuhuruna sebebiyet verecek mevaddın uçuş esnasında hava gemilerinden atılması veya düşürülmesi memnudur.

Madde 15 — Bir hastanın karaya ihracı zarureti hasıl olduğu takdirde, hava gemisi kumandanlığınca keyfiyet vaktı zamanile ve karaya inmeden evvel mevrit tayyare karargâhına ihbar edilecektir.

Madde 16 — Bir hava gemisinde, işbu mukavelenamenin üçüncü kısmında derpiş edilmemiş olan sari bir hastalıktan musap vakası bulunduğu ve keyfiyet karargâh tababetince de teyit edildiği takdirde, işbu karargâhın kâin bulunduğu memlekette mer'i tedabiri mutade tatbik olunacaktır. Hasta hava gemisinden çıkarılabileceği gibi, salâhiyettar sıhhî makamca lüzum görüldüğü takdirde, hususî bir binada tahtı tecride dahi alınır. Diğer yolcularla tayfalar, tıbbî muayeneye ve lüzumunda, muktazi sıhhî tedabire tâbi tutulmak şartile, seyahatlerine devamda muhtardırlar. İşbu sıhhî tedabirden tayyare karargâhında kabili tatbik olanları, hava gemisinin mümkün mertebe kısa bir müddet yolundan alıkonulması zımnında, polis ve gümrük muamelelerile müterafik bir surette tatbik olunacaktır.

Madde 17 — İşbu mukavelenamede sureti mahsusada derpiş edilmiş bulunan ahval müstesna olarak, hava gemileri gerek konaklıyacakları, gerek varacakları tayyare karargâhlarında sıhhî muameleye tâbi tutulmıyacaklardır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Bazı hastalıklarda tatbik edilecek sıhhî rejim

Madde 18 — Mukavelenamenin işbu kısmında derpiş edilmiş olup, atide musarrah ahkâm mevzuunu teşkil eden hastalıklar şunlardır: Veba, kolera, sarı humma, lekeli humma ve çiçek.

Madde 19 — İşbu mukavelenamenin tatbikatında, tefrih devresi şöylece hesap edilmiştir:

Veba	vakasında	6	gün
Kolera	„	5	„
Sarı humma	„	6	„
Lekeli humma	„	12	„
Çiçek	„	14	„

Madde 20 — Yüksek hıfzıssıhha makamatı, 21 haziran 1926 tarihli beynelmilel sıhhî mukavelename ahkâmına tevfikan, Hıfzıssıhha Beynelmilel Ofisile (işbu teşekkülün bu hususta itilâflar akteylemiş olduğu mahallî bürolarından) sari hastalıklar hakkında kendilerine vaki olacak ihbarat ve tebligattan, sıhhî ve müsaadeli tayyare karargâhlarında yapılacak sıhhî kontrola

tesir edecek mahiyette bulunan malûmatı, mütekabilen memleketlerinin o nevi tayyare karargâhlarına isal edeceklerdir.

Madde 21 — Mukavelenamenin işbu kısmında derpiş edilmiş olan tedabirin haddi azam olarak telâkkisi icap eder.

Yüksek Âkit Taraflarca hava gemileri hakkında tatbik olunacak muamele, bu hudut dahilinde tayin edilecektir.

Ecnebi bir daire ve tayyare karargâhından gelecek hava gemilerinin işbu mukavelename dairesinde tedabire tâbi tutulup tutulmıyacakları keyfiyeti, Yüksek Âkitlerden her birinin takdirine bağlıdır.

Aşağıda yazılı 54 üncü maddeye tevfikan, bu bapta ahzedilmiş olan malûmat ile evvelce tatbik edilmiş olan tedabir nazarı dikkate alınacaktır.

Madde 22 — İşbu kısımda muharrer ahkâmın tatbikatında, bir dairenin bulaşık addedilmesi, anın, 21 haziran 1926 tarihli beynelmilel sıhhî mukavelename metninde olsuretle tavsif edilmiş bulunmasına muallâkdır [*]

I. Veba, kolera, lekeli humma ve çiçek vukuatında takip olunacak ahkâm

BİRİNCİ BAB

Azimette ittihaz olunacak tedabir

BİRİNCİ FASIL

Madde 23 — İşbu babda derpiş edilmiş olan hastalıklardan birile bulaşık bir daireden hareket eden hava gemileri hakkında aşağıdaki tedbirler tatbik olunur:

1°) Hava gemisinin ve bilhassa hastalığın sirayetine müsait aksamının esaslı bir surette tathiri;

2°) Yolcularla tayfaların tıbbî muayenesi;

3°) Adı geçen hastalıklardan birinin arazını gösteren veya hastaların yakınında bulunması dolayısile hastalığın sirayetini teshile hadim şeraiti haiz bulunan eşhasın ihracı;

4°) Ancak kâfi derecede temiz oldukları takdirde kabulü mücaz olan zatî eşyanın muayenesi;

5°) Veba vakası zuhurunda, fare bulunmasından şüphe edilirse, itlâfıfar ameliyesinin tatbikı;

6°) Lekeli humma vakasında, imhayı hevam ve haşarat ameliyesinin, tıbbî muayene neticesinde hastalığı nakle salih görülen eşhas ile bagajlarına hasri.

Hava gemilerindeki evrak, 9 uncu madde ahkâmına muvafık meşruhatı ihtiva eyliyeceklerdir.

İKİNCİ FASIL

Muvasalâtta ittihaz olunacak tedabir

Madde 24 — İşbu babda derpiş edilmiş olan hastalıklardan birile bulaşık bir daireden gelen hava gemilerinin de müsaadeli tayyare karargâhlarına inmeleri caizdir. Şu kadar ki, Yüksek Âkitlerden her biri hastalığın sirayet şeraitinin istilzamatına göre, bazı dairelerden gelen hava gemilerini, havaî seyrüsefere halel iras etmemek üzere, bunların inecekleri sıhhî veya müsaadeli tayyare karargâhlarının coğrafî vaziyetini ve hava gemilerinin takip etmiş oldukları güzergâhı nazarı dikkate alarak, muayyen karargâhlara inmeğe icbar edebilirler.

Sıhhî tayyare karargâhı mahiyetinde olmıyan müsaadeli tayyare karargâhlarında, icabına göre tatbik olunacak tedabir, tayfa ile yolcuların sıhhî muayenelerine ve hastaların indirilerek tecridlerine munhasırdır. Muayeneye memur tabibin müsaadesi lâhik olmadıkça, yolcularla tayfa karargâh makamınca tayin edilen hudut haricine çıkamazlar. İşbu memnuiyet, sıhhî bir tayyare karargâhına inerek orada, işbu babda derpiş edilmiş olan mukaveleyi görünceye kadar, konaklıyacağı karargâhlarca hava gemisine vazolunabilir.

Madde 25 — Hava gemisi kumandanı, karaya indiği andan itibaren, sıhhiye dairesinin emrine âmde bulunmağa, alâkadar hidematça istenilecek sıhhî mahiyette malûmatı vermeğe ve tetkik edilmek üzere, gemi evrakını göstermeğe mecburdur.

Bir araziye duhulünde, sıhhî veya müsaadeli bir tayyare karargâhı haricinde karaya inen hava gemisinin kumandanı, idaresi altındaki gemi hastalıklı bir daireden gelmiş veya gemisinde hastalık zuhur etmiş bulunuyorsa, keyfiyeti en yakın mahallî makamata ihbara mecburdur. Mezkûr makamat, işbu mukavelename ahkâmı umumiyesinden mülhem olarak, ahvalin istilzam ettiği tertibatı alacak, ve imkân varsa, hava gemisini sıhhî bir karargâha sevkeyliyecektir. Salâhiyettar sıhhiye dairesinin müsaadesi olmadıkça, gemiden eşya çıkarılamıyacağı gibi, yolcu veya tayfa efradından kimse uzaklaşamıyacaktır.

Madde 26 — İşbu mukavelenamenin tatbikatında, atideki ahval müstesna olarak, müşahede yerine nezaret ikame edilemez.

a) Müşahedenin müsmir bir surette tatbik edilemiyeceğine hükmolunursa;

b) Hastalığın sirayet tehlikesi memleket için fevkalâde vahim telâkki edilirse;

c) Müşahedeye tâbi tutulacak şahıs sıhhî noktai nazardan emniyetbahş bulunmazsa;

Müşahede veya nezaret altına alınan eşhas sıhhiye dairesince icrasına lüzum görülecek her türlü taharriyatın icrasına muvafakat edeceklerdir.

A - Veba

Madde 27 — Hava gemisinde veba vakası olmadığı takdirde, yalnız atideki tedabir ittihaz olunur:

1°) Yolcularla tayfanın tıbbî muayenesi;

2°) Tatbikına lüzum görülen fevkalâde ahvalde, ve menşe tayyare karargâhında bu tedabir tatbik edilmemiş ise, itlâfıfar ve imhayı hevam ameliyelerinin tatbikı;

3°) Hava gemisinin bulaşık daireyi terki tarihinden bilhesap altı gün geçmemek üzere tayfa ile yolcuların müşahede altına alınması.

Madde 28 — Hava gemisinde hakikî veya şüpheli bir veba vakası zuhurunda, aşağıdaki tedabir tatbik olunur:

1°) Tıbbî muayene;

2°) Hastanın derhal ihraç ve tecridi;

3°) Hasta ile temasta bulunmuş olan ve sıhhiye dairesince şüpheli addedilen eşhasın, geminin muvasalati tarihinden itibaren, altı günü tecavüz etmemek üzere, müşahede altına alınması;

4°) Hastanın elbiselerile, iç çamaşırları ve sıhhiye idaresince bulaşık addedilen her nevi eşya, imhayı hevam ve haşerat ameliyesine tâbi tutuldukları gibi lüzumunda, dezenfekte edilirler.

---

[*] 21 haziran 1926 tarihli beynelmilel sıhhî mukavelenamenin 10 uncu maddesile 11 inci maddenin 1 inci fıkrası mucibince, bir daire, tadat edilmiş olan hastalıklardan birile aşağıdaki ahvalde " bulaşık „ addedilir: Veba ile sarı humma için, hariçten gelmediği anlaşılan ilk musap vakası zuhurunda; kolera için " merkez „ teşkil eden vakalar yani, ilk musapların etrafındakiler haricinde zuhur ederek, başlangıçta hastalığın ilk tahaddüs eylediği mahalde tevessüünün önüne geçilmediğini isbat eden vakalar lekeli humma ile çiçek için de, hastalığın müstevlî bir şekilde tezahürü takdirinde.

5°) Hava gemisinin şüpheli aksamında imhayı hevam ameliyesi tatbik olunur.

6°) Fevkalâde ahvalde, gemide farelerin bulunmasından sıhhiye idaresince şüphe edilir ve muktazi ameliyenin sefer başlangıcında yapılmamış olduğu tahakkuk ederse, itlâfıfar ameliyesi tatbik olunur.

Madde 29 — Vebalı bir daireden gelen eşya arasında fare veya pire bulunmasından sıhhiye idaresince iştibah hasıl olursa, bu eşya icap eden ihtiyat kaidelerine riayet edilerek çıkarılacaktır.

B - Kolera

Madde 30 — Hava gemisinde kolera vakası zuhur etmemiş ise, ittihaz olunacak tedabir aşağıdakilere maksur kalır:

1°) Yolcularla tayfanın tıbbî muayenesi;

2°) Hava gemisinin hastalıklı daireden ayrıldığı tarihten itibaren beş günü geçmiyecek bir müddetle, yolcularla tayfanın müşahede altına alınması.

Madde 31 — Sefer esnasında serirî bir şekilde kolera ârazı gösteren bir vaka zuhurunda hava gemisi, konak mahallerinde veya muvasaletinde, aşağıdaki rejime tâbi tutulur:

1°) Tıbbî muayene;

2°) Hasta veya hastaların derhal ihraç ve tecridi;

3°) Tayfa ile yolcuların, geminin muvasaletinden itibaren beş günü geçmemek üzere, müşahede altına alınması;

4°) Elbise, iç çamaşırı ve sıhhiye idaresince bulaşık addedilen eşyanın dezenfeksiyonu;

5°) Hava gemisinin hastalar tarafından işgal edilmiş olan veya bulaşık addedilebilecek aksamının dezenfeksiyonu;

6°) Gemideki içme suyunun bulaşmış olmasından şüphe edildiği takdirde, dezenfekte edilmesi ve buna imkân olmazsa, döküldükten ve hazinesi dezenfekte edildikten sonra, iyi su ile tebdili;

Tebaaları hakkında kolera tohumları nakillerinin taharri muamelesini tatbik eden memleketlere hava gemilerile giden ve orada ikamet etmek istiyen eşhas, zikri geçen tebaalara ayni ahvalde tahmil edilmekte olan mecburiyetlere tebaiyet edeceklerdir.

Madde 32 — Altı aydan daha az bir müddet evvel veya altı günden fazla bir zamandan beri kolera aşısı yaptırmış olduğunu isbat eden eşhas yalnız müşahede altına alınır.

Tevsik keyfiyeti, imzası musaddak bir tabip tarafından tahrirî olarak verilmiş bir şahadetname ibrazile yapılır. İmza tasdiksiz olduğu takdirde, vesika, (a) sıhhî bir tayyare karargâhına memur tabip veya, (b) aşı yapmağa memur olandan gayri ve fakat memleketin nizamatı mucibince, pasaport istihsaline müteallik talepleri tasdika salâhiyettar, bir zat tarafından imzalanacaktır.

Madde 33 — Aşağıda sayılı taze gıdaların karaya ihracı menedilebilir:

Balık, Kabuklu deniz hayvanatı, meyva ve sebze.

C - Lekeli humma

Madde 34 — a) Gemide lekeli humma zuhur etmemiş ise, lekeli hummanın müstevlî bir halde hükümferma olduğu daireyi on iki günden beri terketmiş olan eşhas hakkında, işbu mukavelenamenin 52 nci maddesinde musarrah olanlardan maada hiç bir sıhhî tedbir ittihaz olunmaz.

b) Gemide lekeli humma vakası zuhur etmiş ise, aşağıdaki tedbirler tatbik olunur:

1°) Tıbbî muayene;

2°) Hastanın derhal ihracile tecrit ve bitten tathiri;

3°) Bitli oldukları tahmin edilen veya sirayet tehlikesine maruz kalmış bulunan eşhasın bitten tathirile, o tarihten itibaren 12 gün geçmemek üzere nezaret altına vazı;

4°) İç çamaşırı, elbise ve sıhhiye idaresince bulaşık addedilen sair eşyanın haşerattan tathiri;

5°) Hummalının hava gemisinde oturduğu ve sıhhiye idaresince bulaşık addedilen aksamın haşerattan tathiri.

II - Çiçek

Madde 35 — Gemide çiçek vakası zuhur eylememiş ise, bu hastalığın müstevil bir şekilde hüküm sürdüğü bir daireyi 14 günden evvel terketmiş ve sıhhî makamın takdirince hastalığa karşı kâfi derecede muafiyet iktisap etmemiş olan eşhas hakkında yapılacak tedabir müstesna olarak, herhangi bir sıhhî tedbir tatbikına mahal yoktur. Bu eşhas, 52 nci madde ahkâmına halel gelmemek üzere, aşılanacakları veya tahtı müşahedeye alınacakları gibi aşılandıktan sonra da, geminin muvasalâti terihinde bilitibar 14 gün geçmiyecek bir müddetle, müşahade altına alınabilirler.

Gemide çiçek vakası zuhur eylemiş olduğu takdirde, aşağıdaki tedabir tatbik olunur:

1° - Tıbbî muayene;

2° - Hastanın derhal ihraç ve tecridi;

3° - Hastalığa tutulmak tehlikesine maruz kaldıkları tahmin edilen ve sıhhî makamın kâfi derecede muafiyet iktisap etmediklerine hükmolunan eşhas hakkında, işbu maddenin (a) fıkrasında mezkûr ahkâm tatbik olunabilir.

4° - İç çamaşırı ile elbiseler ve sıhhî makamca yakında bulaştığına hükmolunan sair eşyanın dezenfeksiyonu;

5° - Çiçeklinin gemide oturduğu yerlerle, sıhhî makamca bulaşık addolunan sair aksamın dezenfeksiyonu;

İşbu madde müeddasınca, hastalığa karşı muafiyet iktisap etmiş addedilecek eşhas şunlardır:

a) Evvelce bu hastalığa tutulduklarını veya üç seneden az bir müddet zarfında veya 12 günü mütecaviz bir zamandan beri aşılandıklarını isbat edenlerle, (b) kendilerinde, hastalığa kablelmiat bir teamülün mevziî asarı görülen ve bu delâil itibarile kâfi derecede muafiyet iktisap etmiş olanlar. Bu alâimin mevcudiyetinden gayri ahvalde, isbat keyfiyeti, bir tabip tarafından tahriren verilecek ve 32 nci maddenin 2 nci fıkrasında derpiş edilmiş olan şekilde sıhhatı musaddak bulunacak bir şahadetname ibrazile tamam olur.

İKİNCİ BAB

Sarı humma vakalarında tatbik olunacak ahkâm

BİRİNCİ FASIL

Umumî ahkâm

Madde 36 — Yüksek Âkit Taraflar, sarı hummanın beldî bir mahiyette mevcudiyetinden şüphe olunan arazide bu hastalığın kendi arazileri dahilinde serirî bir surette teşhisi gayri kabil ve fakat biyolojik muayenesi suretile zahire ihracı mümkün olan şekilde mi mevcut olduğunu araştırmak hususunda icap eden tertibatı ahzedeceklerdir.

Madde 37 — Yüksek Âkit Taraflardan her biri, 21 haziran 1926 tarihli beynelmilel sıhhî mukavelenamenin 1, 2, 3, 4, 5 ve 8 inci maddelerinde tayin edilen şekilde yapılması lâzımgelen musap vakalarile mütehakkak sarı humma vakalarının sureti tehaddüsüne müteallik ihbarattan maada, kendi arazisi dahilinde sarı hummanın yukarda gösterilen şekilde mevcudiyetini derhal diğer Yüksek Âkitlere ve ayni zamanda

Umumî Hıfzıssıhha Beynelmilel Ofisine (ya doğrudan doğruya veyahut bu hususta Ofisin itilâfat aktetmiş olduğu mahallî bürolar vasıtasile) bildirmeği taahhüt eyler.

İKİNCİ FASIL

Sarı hummanın mevcudiyeti tahakkuk eden veya beldî bir şekilde hüküm sürdüğü anlaşılan mahallere ait ahkâm

Madde 38 — Dördüncü madde ile beraber ve aşağıdaki 46 ncı maddede derpiş edilmiş olan ahkâm mahfuz kalmak kaydile, işbu mukavelenamenin 1 inci maddesinin I işaretli kısmının II nci fıkrasında mezkûr hava gemilerine küşade bulundurulan ve bir mahalde, yani, sarı hummanın serirî veya biyolojik bir surette kabili teşhis bir şekilde mevcut bulunduğu arazinin bir kısmında, tesis edilmiş olan her tayyare karargâhının, işbu mukavelenamedeki tarifata muvafık bir sıhhî tayyare karargâhı olmakla beraber, fazla olarak;

a) En yakın meskûn merkezden münasip bir mesafede mebni bulunması;

b) Sivrisineklere karşı tamamen mahfuz bir su teşkilâtına malik olması ve imkânın müsaadesi nisbetinde, yuvalarile beraber hevamı, tekâmüllerinin her devresinde muntazam bir usul tahtında imhaya hâdim vesait sayesinde, sineklerin tasallûtundan masun bulunması;

c) Hevamın duhulüne mâni teşkilâtla mücehhez ve gemi tayfalarile tayyare karargâhı müstahdemininin ikametlerine salih bir binaya malik olması;

d) Aşağıda muharrer 42 ve 44 üncü maddelerde derpiş edilen tedabirin tatbikı halinde, yolcuların ikamet ve tedavilerine muhassas ve keza sineklerin duhulüne mâni olacak surette mücehhez bir binaya malik olması.

Madde 39 — Sarı hummanın bariz bir surette veya beldî bir şekilde hüküm sürdüğü mahalde evvel ki maddede musarrah şeraite tekabül edecek evsafı haiz bir tayyare karargâhı mevcut değilse, böyle bir karargâhın tesisine değin o mahalden diğer araziye havaî seyrüsefer tatil edilecektir.

Madde 40 — Yukarıda mezkûr 38 inci madde ahkâmına tevfikan tesis ve techiz edilmiş olan her tayyare karargâhı sarı hummaya karşı tayyare karargâhı ismini taşıyacak ve ayrı bir daire sayılacaktır. Böyle bir tayyare karargâhının ihdası, arazisi üzerinde bu tesisatı yapan Yüksek Âkit Tarafından, 7 nci maddede derpiş edilmiş olan şerait dairesinde, diğer Yüksek Âkitlerle Umumî Hıfzıssıhha Beynelmilel Ofisine ve Havaî Seyrüsefer Beynelmilel Komisyonuna bildirilecektir. Bu tebliğ neticesi olarak, mücavir bir şehir veya köyde veyahut diğer bir daire dahilinde sarı hummanın mevcudiyeti hakkında beyanname itası usulü bu tayyare karargâhı için mabihüttatbik olmıyacaktır. Mezkûr karargâh ancak dahilinde ikamet eden eşhas arasında sarı humma vakaları zuhur ederse bulaşık ilân edilecektir.

Madde 41 — Sarı hummaya karşı müesses bir tayyare karargâhı bulaşık bir daire haline inkılâp eylediği takdirde, oranın hastalıktan istihlâsına matuf bütün tedabirin ittihazına ve sarı hummanın sirayeti tehlikesinin tamamen indifaına kadar, mezkûr tayyare karargâhından diğer araziye havaî seyrüsefer tatil edilecektir.

Madde 42 — Sarı hummaya karşı müesses tayyare karargâhı bulaşık olmayıp da bulunduğu havalide sarı humma mevcut olduğu takdirde, hava gemisinin hini azimetinde veya her halde azimetinden pek az bir zaman evvel, aşağıdaki tedabir ittihaz olunacaktır:

1°) İçlerinde sivrisinek bulunmadığına emniyet kesbedilmek üzere, hava gemisile hamulesinin teftişi ve lüzumu halinde, imhayı hevam ameliyesinin tatbikı; keyfiyetin yol defterine kaydi.

2°) Yolcularla tayfa efradının tıbbî teftişi; bunlar arasında, sarı hummaya tutulmuş olmalarından şüphe edilen veya hastalığın sirayetine maruz kaldıkları tesbit olunan eşhas, gerek karargâh muhiti dahilinde, gerek başka bir mahalde ve sıhhî makamca muvafık görülecek şerait dahilinde, hastalığın sirayetine maruz kalmış bulundukları son günden itibaren, altı günlük bir devrenin hitamına kadar, nezaret altında bulundurulacaktır.

3°) Yolcuların ve tayfa efradının isimlerile hastalığın sirayetine ne suretle maruz kaldıklarına ve azimetten evvel tâbi tutuldukları nezaretin şerait ve müddetine müteallik malûmat yol defterine kaydedilecektir.

Madde 43 — Transit suretile sefer yapmakta olup sarı hummalı bir mahalden gelmiyen ve kumanyasını düzmek üzere sarı hummaya karşı müesses bir tayyare karargâhında konaklıyan her hangi bir hava gemisi, bu karargâhtan hava gemilerinin hini azimetinde tatbikı mutat olan tedabire tâbi tutulmıyacaktır.

Yol defterinde, sarı hummaya karşı müesses tayyare karargâhına ancak kumanyasını tamamlamak için inmiş olduğuna dair meşruhat bulunmak şartile, mezkûr hava gemisi, seferinin imtidadınca, işbu baptaki ahkâma tâbi tutulmıyacaktır.

Madde 44 — İşbu mukavelenamenin 1 inci maddesinin 1 inci kısmının 2 nci fıkrasında gösterilmiş olup, sarı hummalı iki mahal arasında seyrüsefer yapan hava gemileri, bu havalide kâin ve sarı hummaya karşı müesses bir karargâhtan sefere başlamak ve ayni mahiyette bir karargâha inmek mecburiyetindedirler. Yolcularla tayfanın ve eşyanın ihraç veya tahmili ameliyesi ancak sarı hummaya karşı müesses bir tayyare karargâhında yapılabilir.

Bu kabil tayyare karargâhları arasında sefer yapan hava gemilerinin kumanya almak üzere sarı humma olmıyan bir mahalde kâin her hangi bir tayyare karargâhına inmeleri caizdir.

Hava gemisinin sarı hummaya karşı müesses bir tayyare karargâhına muvasaletinde ittihaz olunacak tedabir şunlardır:

1°) Sivrisineği hâmil olmadıklarına emniyet kesbedilmek üzere, gemi ile hamulesinin teftişi ve lüzumu halinde, imhayı hevam ameliyesinin tatbikı;

2°) Sarı humma ârazı göstermediklerini tebyin zımnında, yolcularla tayfa efradının tıbbî muayenesi;

Sarı hummaya musabiyetinden şüphe edilen veya hastalığın sirayetine maruz kaldığı zamandan itibaren altı günlük bir devreyi, muvasalat tayyare karargâhındaki sıhhî makamı tatmin edecek bir surette doldurduğu tahakkuk etmemiş olan şahsın gerek karargâh muhiti dahilinde, gerek başka bir mahalde, sıhhî makamca tensip edilecek şerait dahilinde ve hastalığın sirayet etmiş olması muhtemel bulunan devrenin son gününden bilhesap, altı günü geçmiyecek bir müddetle, nezaret altına konulması caizdir.

Madde 45 — Sarı hummanın hüküm sürdüğü bir mahalde kâin sarı hummaya karşı müesses bir tayyare karargâhından yola çıkarak hastalık olmıyan bir mahalle vâsıl olan hava gemileri hakkında aşağıda muharrer III üncu IV üncü fasıllardaki ahkâm tatbik olunur.

Madde 46 — Mahallî havaî seyrüsefer noktai nazarından, sarı hummanın mevcudiyeti tahakkuk eden veya beldî bir şekilde mevcut bulunduğu anlaşılan araziye mücavir Hükûmetlerin, munhasıran mevzuubahis arazi arasındaki havaî seyrüseferi temin zımnında ve mütekabil itilâf aktile, sarı hummaya karşı

müesses tayyare karargâhlarından başka karargâhlar tesis ve istimal eylemelerine, işbu fasılda her hangi bir mâni mevcut telâkki olunmıyacaktır.

ÜÇÜNCÜ FASIL

Sarı humma olmıyan ve fakat bu hastalığın inkişafına müsait şeraiti ihtiva eyliyen arazi ve mahallere müteallik ahkâm

Madde 47 — Sarı humma olmıyan ve fakat bu hastalığın inkişafına müsait şeraiti haiz bulunan arazi ve mahallerde kâin sıhhî tayyare karargâhına bir hava gemisinin muvasaletinde ittihaz olunacak tedabir aşağıda gösterilmiştir:

1° - Sivrisinek olmadığından emin olmak üzere, hava gemisile hamulesinin teftişi ve lüzumu halinde, imhayı hevam ameliyesinin tatbıkı;

2° - Sarı humma ârazı göstermediklerini tebyin zımnında yolcularla tayfa efradının tıbbî muayenesi;

Bir şahsın sarı hummaya musabiyetinden iştibah hâsıl olduğu veya hastalığın sirayetine maruz kaldığı zamandan itibaren altı günlük bir devreyi, karargâh sıhhî makamınca makbul sayılacak bir surette, itmam eylediği tahakkuk etmediği takdirde, bu şahsın gerek karargâh muhiti dahilinde, gerek haricinde, sıhhî makamca tensip olunacak şeraite tevfikan ve kendisine hastalığı sirayet etmiş olması muhtemel bulunan son günden itibaren, altı gün müddetle nezaret altında tutulması caizdir.

Madde 48 — Yüksek Âkit Taraflar, makbuliyeti tahakkuk edecek müstesna ahval hariç olmak üzere, sarı hummalı yerlerden gelecek olan ve fakat işbu babın 11 inci faslındaki ahkâma ve betahsis sefere çıkışta yapılacak tedabire riayet etmiş olmak şartile, hava gemisinin 47 nci maddede zikredilmiş olan arazide karaya inmelerine, bazı sıhhî esbap vesilesile, mümanaatta bulunmamayı taahhüt eylerler.

Madde 49 — Şu kadar ki, Yüksek Âkit Taraflarca, sarı hummalı araziden gelecek yolcu, tayfa ve eşya çıkaracak olan hava gemilerinin karaya inmeleri için muayyen sıhhî tayyare karargâhları irae olunabilir.

DÖRDÜNCÜ FASIL

Sarı hummanın yerleşmesine müsait şeraiti haiz olmıyan arazi ve havaliye müteallik ahkâm

Madde 50 — Sarı hummalı havaliden gelen hava gemileri, bu hastalığın yerleşmesine müsait şeraiti haiz olmıyan arazi ve havalide kâin sıhhî ve müsaadeli herhangi bir tayyare karargâhına inebileceklerdir.

Madde 51 — Muvasalâtta ittihaz olunacak tedbirler aşağıda gösterilmiştir.

1° - Sivrisinek olmadığını tebyin zımnında hava gemisile hamulesinin teftişi ve lüzumu halinde imhayı hevam ameliyesinin tatbikı.

2° - Yolcularla tayfa efradının tıbbî muayenesi.

ÜÇÜNCÜ BAP

Müşterek ahkâm

Madde 52 — İşbu mukavelenamenin 18 inci maddesinde mezkûr hastalıklardan birine tutulmak tehlikesine maruz kalmakla beraber, tefrih müddetini geçirmeksizin hava gemisile Yüksek Âkitlerden birinin arazisine gelen eşhasın, işbu babın 2 nci faslındaki ahkâma halel gelmemek şartile, mezkûr müddetin hitamına kadar müşahede altına alınmaları caizdir.

Kolera ile çiçeğe gelince, hastalığa karşı muafiyet iktisap etmiş olan eşhasa mütedair bulunan 32 ve 35 inci maddeler ahkâmı, işbu madde ile derpiş edilmiş olan tedbirlere dahi şamildir.

Madde 53 — Bir tayyare karargâhına muvasaletlerinde, işbu kısımda mevcut ahkâma tevfikan, tefrih müddetince müşahede altında bulundurulmak lâzımgelen eşhas, keyfiyetin müteakip durak mahallerile mevrit makamatına, gerek işbu mukavelenamenin 9 uncu maddesinde musarrah yol defterine kaydi suretile, gerek güzergâhlarında uğrıyacakları tayyare karargâhlarının her birinde tıbbî muayeneye tâbi tutulacaklarını kâfil herhangi bir vasıtaya tevessül edilmek şartile, yollarına devam edebilirler.

İşbu mukavelenamenin 26 ncı maddesile 44 üncü maddesinin 4 ncü ve 47 nci maddenin 2 nci fıkralarında derpiş edilmiş olan şeraite tevfikan nezaret altında bulundurulmaları lâzımgelen eşhas, sarı hummadan maada diğer hastalıklar hariç olmak üzere, ancak tefrih müddetini bitirdikten ve mevrit sıhhiye makamatının muvafakatını istihsal eyledikten sonra, yollarına devam edebilirler.

Madde 54 — Hastalıklı bir daireden gelen hava gemisine sıhhî tedabirin tatbikı hususunda, her tayyare karargâhı sıhhî makamınca, o gemiye ecnebi bir memleket veya ayni memleket sıhhî tayyare karargâhında daha evvel tatbik edilmiş ve işbu mukavelenamenin 9 uncu maddesinde mezkûr sefer defterinde usulü dairesinde mukayyet bulunan tedabir, mümkün olduğu kadar geniş bir nisbette, nazarı itibare alınacaktır.

Hastalıklı bir daireden gelen ve haklarında sıhhî tedabir memnuniyetbahş bir surette tatbik edilmiş olan hava gemileri, ayni memlekete veya diğer bir memlekete ait tayyare karargâhına muvasaletlerinde, ikinci defa bu tedbirlere tâbi tutulmıyacaklardır. Şu şart ile ki, o zamandan beri bu gemilerde ayni tedbirlerin tatbikını istilzam edecek bir hâdise zuhur etmemiş ve gemi, mahrukat tedarik etmek hali müstesna olarak, bulaşık bir tayyare karargâhına uğramamış ola.

Madde 55 — Tayyare karargâhında sıhhî tedabirin tatbikile mükellef olan makamca, talep vukuunda, gemi kaptanına veya alâkadar herhangi bir şahsa, tatbik olunan tedabirin mahiyeti, istimal olunan usul, hava gemisinin tathir edilen aksamı ve tedabirin ittihazına saik olan esbabı mübeyyin meccanî bir şahadetname verilecektir.

Ayni makam tarafından, içinde 18 inci maddede mezkûr sari hastalıklardan biri zuhur eden hava gemisile gelen yolculara, talep eyledikleri takdirde, muvasalât tarihlerini ve kendilerile eşyalarına tatbik edilmiş olan tedabiri mübeyyin kezalik meccanî bir şahadetname verilecektir.

Madde 56 — İşbu mukavelenamede sureti mahsusada derpiş edilmiş olan ahval müstesna olarak, sıhhî esbaptan dolayı hava gemileri yollarından alıkonmıyacaktır.

Veba, kolera, sarı humma, lekeli humma, çiçek hastalıklarından birile musap bir hasta tarafından işgal edilmiş olan hava gemisi, işbu mukavelenamede derpiş edilmiş olan her vakada ittihazı muktazi tahaffuzî tedabirin tatbikı müddetine maksur olan müddetten fazla yolundan alıkonmıyacaktır.

Madde 57 — İşbu mukavelenamenin II inci babının ve betahsis 47 nci maddesindeki ahkâm mahfuz kalmak şartile, bu mukavelename ahkâmına tevfikan tayyare karargâhınca tahmil edilen mecburiyetleri kabul etmek istemiyen her hava gemisi, yoluna devamda serbestir. Fakat, kumanya düzmek gibi bir sebep olmadıkça, ayni memleket dahilinde kâin başka bir tayyare karargâhına nüzul edemez.

İşbu hava gemisinden eşya ihracı, geminin evvelemirde tecrit edilmiş ve eşyasının da, lüzumu takdirinde, işbu mukavelenamenin 10 uncu maddesinde derpiş edilmiş olan tedabire tâbi tutulmuş olması şartlarının ifasına vabestedir.

Mezkûr gemi, yolcularından karaya çıkmak istiyenleri, sıhhî makamca mevzu tedabire riayet etmeleri şartile, karaya çıkarmağa mezun olacaktır.

Hava gemisi, hali tecritte bulunmak şartile, mahrukat, yedek malzeme, erzak ve su yükletebilir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Nihai ahkâm

Madde 58 — Yüksek Âkit Taraflardan ikisi veya ikiden fazlası, işbu mukavelename esasatı dahilinde, hava sıhhiye nizamatında mevcut muayyen bazı noktaları ve alelhusus, 3 üncü kısmın 2 nci faslı ahkâmının kendi arazileri dahilinde sureti tatbikı hakkında hususî itilâflar akdinde muhtardırlar.

Bu kabil itilâflarla 46 ncı maddede istihdaf edilmiş olanların, mer'iyete girdikleri andan itibaren ve 7 nci maddede derpiş edilmiş olan şeraite tevfikan, gerek Umumî Hıfzıssıhha Beynelmilel Ofisine, gerek Havaî Seyrüsefer Beynelmilel Komisyonuna tebliği muktazidir.

Madde 59 — İşbu mukavelenamenin tefsiri hususunda Yüksek Âkit Taraflar, aralarında ihtilâf zuhur eylediği takdirde, herhangi bir prosedüre müracaattan evvel Umumî Hıfzıssıhha Beynelmilel Ofisi Daimî Komitesinin mütaleasını istihsal hususunda mutabık kalmışlardır.

Madde 60 — 12 nci maddenin son fıkrasile mevzu hükme halel gelmemek üzere, Yüksek Âkit Taraflar, kendi tayyare karargâhlarında cari sıhhî muamelât hususunda, diğer Yüksek Âkit Tarafların hava gemilerine, kendi millî hava gemilerine tatbik ettikleri tarifeyi tatbik eylemeği taahhüt ederler.

Bu tarife mümkün mertebe mutedil olacak ve 7 nci maddedeki şerait dairesinde, gerek Umumî Hıfzıssıhha Beynelmilel Ofisine, gerek Havaî Seyrüsefer Beynelmilel Komisyonuna tebliğ edilecktir.

Madde 61 — Yüksek Âkit Taraflardan biri işbu mukavelenamede tadilât icrasını arzu eylediği takdirde, bu babdaki teklifatını Felemenk Hükûmetine iblâğ edecektir. Mezkûr Hükûmet marifetile meseleden haberdar edilecek olan Umumî Hıfzıssıhha Beynelmilel Ofisi, münasip görürse mukavelenameyi muaddil bir protokol kaleme alarak bunu Felemenk Hükûmetine isal eyliyecektir.

Felemenk Hükûmeti tarihli bir tamim ile işbu protokol metnini diğer Yüksek Âkit Taraflar Hükûmetlerine arzeyliyecektir.

Yüksek Âkit Taraflardan herbirinin teklif edilen tadilâta muvafakati keyfiyeti, ya taraflarından Felemenk Hükûmetine sarih bir tasvip cevabı verilmesi veya tamim tarihinden itibaren 12 ay zarfında mezkûr Hükûmet nezdinde itirazatta bulunulmaması suretile taayyün edecektir.

Sarih veya zımnî muvafakat cevaplarının adedi, Yüksek Âkit Taraflar Hükûmetlerinin lâakal üçte ikisini temsil eylediği takdirde keyfiyet Felemenk Hükûmeti tarafından bir zabıt varakasile tevsik edilecek ve bu zabıt varakası Umumî Hıfzıssıhha Beynelmilel Ofisile sair Yüksek Âkit Taraflar Hükûmetlerine gönderilecektir. Protokol mevzuubahis zabıt varakasında isimleri mezkûr bulunan Hükûmetler arasında, zabıt varakası tarihinden itibaren altı aylık bir müddetin inkızasile mer'iyülicra olacaktır. Protokole iltihak eyliyecekleri zamana kadar, diğer Yüksek Âkit Taraflarca işbu mukavelename tadilâtsız olarak tatbik edilecektir.

Madde 62 — İşbu mukavelename bu günkü tarihli olacak ve bu tarihten itibaren bir sene zarfında imzalanabilecektir.

Madde 63 — İşbu mukavelename tasdik olunacak ve tasdiknameler mümkün mertebe süratle Felemenk Hükûmetine tevdi edilecektir. Tasdiknamelerden on kıt'asının tevdiini müteakip bu babda mezkûr Hükûmetçe tanzim edilecek olan zabıt varakasının birer sureti, Yüksek Âkit Taraflar Hükûmetlerine ve Umumî Hıfzıssıhha Beynelmilel Ofisine irsal kılınacaktır. İşbu mukavelename, mezkûr zabıt varakası tarihinden 120 gün sonra mer'iyet mevkiine girecektir.

Muahharan vaki olacak her tasdikname tevdiinde keyfiyet, yukarıda gösterilen usul dairesinde tanzim olunacak bir zabıt varakasile tevsik edilecektir. İşbu mukavelename, Yüksek Âkit Taraflardan her biri hakkında, tasdiknamelerin tevdiini mübeyyin zabıt varakası tarihinden 120 gün sonra mer'i olacaktır.

Madde 64 — İşbu mukavelenameyi imzalamamış olan memleketler, ilk on tasdiknamenin tevdiini müş'ir zabıt varakası tarihindn itibaren, her an iltihaka kabul olunacaklardır.

Her iltihak, diplomasî tarikı ile Felemenk Hükûmetine tebliğ edilecektir. İltihakname Felemenk Hükûmetinde kendi Hazinei Evrakına konulacak ve keyfiyet, mukavelenameye dahil bulunan bütün memleketler hükûmetlerile, Umumî Hıfzıssıhha Beynelmilel Ofisine, Hazinei Evraka tevdi tarihinin tasrihile, iş'ar edilecektir. Her iltihak, bu tarihten 120 gün sonra muteber olacaktır.

Madde 65 — Yüksek Âkitlerden her biri, imza, tasdik veya iltihak anında, işbu mukavelenameyi kabul etmek suretile, müstemlekeleri, himayesi altındaki memleketler, deniz aşırı arazisi veya tabiiyet veya mandası altına mevzu arazinin tamamı veya bir kısmı hakkında hiç bir mecburiyet tekabül etmediğini beyan edebilecektir. Bu takdirde, işbu mukavelename ahkâmı, bu yoldaki beyanatın matufu olan arazi hakkında cari olmıyacaktır.

Yüksek Âkit Taraflardan her biri, işbu mukavelenamenin, yukarıki fıkrasında derpiş edilmiş olan beyanat mevzuunu teşkil etmiş olan arazinin tamamı veya bir kısmı hakkında tatbikı fikrinde olduğunu, bilâhara Felemenk Hükûmetine iş'ar eyliyebilecektir.

Kezalik, Yüksek Âkit Taraflardan her biri, 66 ncı maddede mezkûr müddetin inkızasından sonra, dilediği vakit, işbu mukavelenamenin, müstemlekelerile himayesi altındaki memleketlerin ve deniz aşırı arazisile tabiiyeti veya mandası altına mevzu arazinin tamamı veya bir kısmı hakkında tatbik edilmemesi fikrinde olduğunu beyan edebilir; bu takdirde, bu babdaki beyannamenin Felemenk Hükûmetince Hazinei Evraka vazı tarihinden bir sene sonra, mukavelename, beyanname mevzuunu teşkil eyliyen arazi hakkında kabili tatbik olmıyacaktır.

Felemenk Hükûmeti yukarıki ahkâmın tatbikatından olarak kendesine yapılmış olan tebligat ve beyanattan, bunların kendi Hazinei Evrakına tevdii tarihinin tasrihile, işbu mukavelenameye dahil bulunan bütün memleketler Hükûmetlerini ve Umumî Hıfzıssıhha Beynelmilel Ofisini haberdar eyliyecektir.

Madde 66 — İşbu mukavelenameye dahil bulunan memleketlerden her birinin Hükûmeti, mukavelename ahkâmile beş sene müddetle âmil olduktan sonra, diplomasî tarikile Felemenk Hükûmetine tahrirî tebliğde bulunmak şartile, dilediği zaman, mukavelenameyi feshedebilir. Feshe mütedair beyanname, Felemenk Hükûmetince kendi Hazinei Evrakına konulacak ve keyfiyet derhal mukaveleameye dahil bulunan bütün memleketler Hükûmetlerile Umumî Hıfzıssıhha Beynelmilel Ofisine, tevdi tarihile beraber, iş'ar kılınacaktır; her fesih, bu tarihten bir sene sonra muteber olacaktır.

Madde 67 — Evvelemirde, vaziülimza Yüksek Âkitlerin tasvibine iktiran eylemedikçe, işbu mukavelenamenin imzası keyfiyeti hiç bir kaydi ihtirazî ile müterafik olmıyacaktır Kezalik, mukavelenameye dahil bulunan bütün memleketler tarafından evvelemirde tasvib edilmedikçe, ihtirazî kayitle müterafik tasdikname tevdii ve mukavelenameye iltihak keyfiyetleri cevapsız bırakılacaktır.

Tasdikan lilmeal, alâkadar memleketler murahhasları işbu mukavelenameyi imzalamışlardır.

İÇİNDEKİLER

Kanunlar **Sayfa**